
Newsletter prawny:

Nowelizacja prawa spadkowego

Ubiegłoroczna nowelizacja przepisów Kodeksu cywilnego (dalej: kc) w zakresie prawa spadkowego, a dokładniej w zakresie zasad dziedziczenia, miała na celu usprawnienie postępowania spadkowego. Wprowadzono wiele istotnych zmian, zarówno w zakresie odrzucenia spadku w imieniu małoletniego, uznaniu spadkobiercy za niegodnego dziedziczenia czy też w zakresie zasad dziedziczenia ustawowego. Zmienione przepisy stosuje się do spadków otwartych po dniu 15 listopada 2023 roku.

Nowe przesłanki niegodności dziedziczenia

W pierwszej kolejności omówione zostaną przesłanki niegodności dziedziczenia, które zostały zawarte w art. 928 §1 kc, katalog ten istniał już wcześniej, jednakże został poszerzony o dwie nowe przesłanki. Pierwszą z nich jest uporczywe uchylanie się od wykonywania wobec spadkodawcy obowiązku alimentacyjnego określonego, co do wysokości orzeczeniem sądowym, ugodą zawartą przed sądem albo innym organem albo inną umową. Druga przesłanka, która została wprowadzona to uporczywe uchylanie się od wykonywania obowiązku pieczy nad spadkodawcą, w szczególności wynikającego z władzy rodzicielskiej, opieki, sprawowania funkcji rodzica zastępczego, małżeńskiego obowiązku wzajemnej pomocy albo obowiązku wzajemnego szacunku i wspierania się rodzica i dziecka. Przesłanki te mają na celu umożliwienie pozostałym spadkobiercom, sprzeciwienie się uzyskania spadku spadkobiercy, który nie wywiązywał się z obowiązków rodzinnych względem spadkodawcy, możliwość powołania się na powyższe przesłanki istnieje po dniu 15 listopada 2023 r., tj. po dniu wejścia w życie nowelizacji.

Zmiany zasad dziedziczenia

Wprowadzone zostały zmiany w zakresie zasad dziedziczenia ustawowego, a mianowicie w aspekcie dziedziczenia, gdy powołani do spadku zostają dziadkowie spadkodawcy. Regulacja zawarta w art. 934 kc, ma na celu skrócenie czasu trwania postępowań, zawężając katalog spadkobierców ustawowych, w przypadku gdy którykolwiek z dziadków spadkodawcy nie dożył otwarcia spadku wówczas udział, który by mu przypadł, będzie przypadł jego dzieciom w częściach równych. Natomiast, jeżeli dziecko dziadków nie dożyło otwarcia spadku, to udział przypada jego dzieciom w częściach równych. Istotny jest fakt, że w przypadku braku dzieci i wnuków dziadka, który nie dożył otwarcia spadku, to jego udział w spadku przypada pozostałym dziadkom w częściach równych.

Małoletni a spadek

Uregulowane zostały również zmiany w zakresie dziedziczenia spadku przez małoletnich, dotychczas rodzice, aby odrzucić spadek w imieniu swoich małoletnich dzieci uprzednio musieli uzyskać zgodę sądu na dokonanie czynności przekraczającej zakres zwykłego zarządu majątkiem dziecka w wydziale rodzinnym Sądu Rejonowego. Ustawodawca w nowelizacji przepisów prawa spadkowego, wskazał sytuacje w której rodzice mogą odrzucić spadek w imieniu małoletnich dzieci bez uzyskiwania zgodny na dokonanie czynności przekraczającej zwykły zarząd przez Sąd i wówczas rodzic będzie mógł złożyć w imieniu małoletniego dziecka oświadczenie o odrzuceniu spadku w Sądzie lub przed Notariuszem. Zezwolenie Sądu nie będzie wymagane w sytuacji w której rodzice odrzucili spadek, a w skutek ich odrzucenia kolejnym spadkobiercą ustawowym jest ich małoletnie dziecko, a odrzucenie spadku w imieniu małoletniego będzie wspólnie z drugim rodzicem lub za zgodą drugiego rodzica, pod warunkiem że spadek odrzucają też inni zstępni rodziców np. pełnoletnie dzieci. Jednakże, podjąć należy że w przypadku braku zgody jednego z rodziców, lub gdy inny zstępny przyjmie spadek, czy też małoletni zostanie powołany do spadku w innym przypadku niżeli odrzucenie spadku przez jego rodziców, konieczne będzie uzyskanie zgody Sądu. Ustawodawca tym samym mając na celu uproszczenie procedury uzyskania zezwolenia przez rodziców na dokonanie czynności przekraczającej zwykły zarząd, przekazał właściwość do złożenia wniosku do Sądu spadku z Sądu rodzinnego. Wobec czego nie ma konieczności prowadzenia odrębnego postępowania sądowego celem uzyskania zgody przez rodzica, albowiem jest to możliwe w trakcie postępowania spadkowego. Istnieje jednak pewien wyjątek, w przypadku gdy postępowanie o stwierdzenie nabycia spadku nie zostało jeszcze wszczęte, wówczas wniosek o zezwolenie na dokonanie czynności prawnej przekraczającej zwykły zarząd majątkiem dziecka należy złożyć do Sądu rodzinnego.

Doprecyzowanie terminów oświadczeń

Doszło również do doprecyzowania kwestii złożenia oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku, termin ustawowy w dalszym ciągu wynosi sześć miesięcy od dnia, w którym spadkobierca dowiedział się o powołaniu do spadku. Ustawodawca wskazał, iż wystarczające jest do

zachowania terminu sześciomiesięcznego złożenie wniosku do Sądu o odebranie oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku, przed jego upływem przez spadkobiercę.

Nowelizacja doprecyzowuje również, przesłanki umożliwiające uchylenie się przez spadkobiercę od skutków prawnych oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku, które to zostało złożone pod wpływem groźby lub błędu, jak i również w przypadku nie złożenia przedmiotowego oświadczenia ze względu na groźbę lub błąd. Termin do uchylenia się od skutków prawnych wynosi rok od wykrycia błędu lub groźby, lub od chwili w której zagrożenie ustało. Ustawodawca wskazał, iż wystarczające jest wówczas do zachowania terminu 1 roku złożenie wniosku do Sądu o odebranie oświadczenia o uchyleniu się od skutków prawnych wadliwego oświadczenia przed upływem ustawowego terminu.

PODSUMOWANIE

Nowelizacja prawa spadkowego wprowadziła nie tylko nowe uregulowania, ale i również doprecyzowała przepisy, które wywoływały spór w doktrynie jak i orzecznictwie. Regulacje te jak wskazano powyżej, mają na celu usprawnienie procedury spadkowej i mają zastosowanie w sprawach po 15 listopada 2023 r.

SKORZYSTAJ Z BEZPŁATNYCH PORAD

ZAPISZ SIĘ!

Potrzebujesz pomocy prawnej?

Skorzystaj z darmowych porad w punktach na terenie całej Polski!
Z nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego skorzystać może:

- każda osoba fizyczna, która potwierdzi stosownym, pisemnym oświadczeniem, że nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej (do pobrania i podpisania w punkcie),
- osoby prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą, niezatrudniające innych osób w ciągu ostatniego roku, co należy potwierdzić dodatkowym oświadczeniem.

Każda osoba, która chce skorzystać z porady, powinna wcześniej umówić się na wybrany dzień i godzinę wizyty w konkretnym punkcie.

Rejestracji można dokonać:

- **telefonicznie** pod numerem wskazanym na stronie internetowej starostwa lub urzędu miasta na prawach powiatu,
- **on-line**: za pośrednictwem strony www.zapisy-np.ms.gov.pl

Podczas rejestracji nie trzeba podawać żadnych swoich danych osobowych, ani informować o sprawie, w której potrzebujemy pomocy lub konsultacji.

Zapisz się na bezpłatną poradę

Więcej informacji

Dowiedz się więcej!

Zapraszamy na naszą stronę, gdzie znajdziesz inne ciekawe artykuły prawne, darmowe materiały edukacyjne, a także dowiesz się więcej o systemie nieodpłatnej pomocy prawnej, poradnictwa obywatelskiego i mediacji.

pomocprawna.sc.org.pl

Mamy nadzieję, że spodobał Ci się nasz newsletter :)
Kolejny artykuł już w przyszłym miesiącu! Do zobaczenia :)

Pozdrawiamy,

Stowarzyszenie SURSUM CORDA (łac. „w górę serca”)

ul. Lwowska 11 | 33-300 Nowy Sącz

tel. 18 44 11 994 (pon. - pt. 8.00-16.00)

www.pomocprawna.sc.org.pl

moje 1,5% wspiera Sursum Corda

KRS 00000 20382

Polubmy się! :)

Jesteśmy na Facebooku, Instagramie i Tiktoku

POLUBMY SIĘ!

**sursum
corda**
STOWARZYSZENIE w górę serca

NIEODPŁATNE USŁUGI
-POMOC PRAWNA
-PORADY OBYWATELSKIE
-MEDIACJA
